

ГРОМАДСЬКА СПІЛКА
**ПЕРША ЕНЕРГЕТИЧНА АСОЦІАЦІЯ
УКРАЇНИ**
(ГС "ПЕАУ")

Україна, 03164 м. Київ, проспект Академіка Палладіна, 25, к. 85
тел. (044) 222-53-87, тел./факс (044) 424-62-28 e-mail: office@eau.org.ua, www.eau.org.ua

24.03.2020 № 04-78/1

на № _____ від _____

Голові НКРЕКП

В. Тарасюку

Зауваження та пропозиції до проекту
Постанови НКРЕКП «Про затвердження
Методики встановлення граничних цін на
РДН, ВДР та БР ...»

Шановний Валерію Володимировичу !

ГС «Перша Енергетична Асоціація України» розглянула розміщений на сайті Комісії 19.03.2020 проект Постанови НКРЕКП «Про затвердження Методики встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку та внесення змін до Порядку купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії» (далі – Методика) та надає до нього **зауваження та пропозиції** (додаються).

Слід зазначити, що, на жаль, **Методика виглядає як відмова Регулятора від ринкового ціноутворення на ринку електричної енергії та закріплення практики штучного обмеження рівня цін Регулятором на свій розсуд, а тому потребує докорінної переробки, зокрема, з наступних підстав:**

1. Методологічні:

1.1. П.2.2 Методики передбачає **визнання істотним коливання середньозважених цін на ринку «на добу наперед» (РДН) та внутрішньодобовому ринку (ВДР) не тільки при їх збільшенні, але й при зменшенні**, що не має сенсу, оскільки передбачені п.3.2 та п.3.4 мінімальні граничні ціни РДН та ВДР не запобігають таким коливанням.

Відповідно, не має сенсу і **запровадження мінімальних граничних цін на РДН та ВДР**, оскільки вони збігаються із чинними мінімальними цінами на РДН та ВДР відповідно до Правил РДН та ВДР (10 грн/МВт.год).

1.2. З п.2.2 та п.2.4 Методики випливає, що **визнання коливань на РДН, ВДР та балансуєчому ринку (БР) істотними у певній торговій зоні автоматично запроваджує введення максимальних і мінімальних обмежень на відповідних сегментах ринку у всіх торгових зонах.**

Це є очевидно надмірним - запровадження відповідних граничних цін має відбуватись лише для тієї торгової зони, в якій відбулось істотне коливання ціни. Для БР запровадження максимальних і мінімальних граничних цін має відбуватись також окремо лише для того коливання (в сторону збільшення або зменшення), яке визнано істотним.

1.3. Коливання цін, що перевищують встановлені п.2.2 Методики межі, не може бути підставою для автоматичного запровадження граничних цін, як це наразі передбачено п.3.4, оскільки потребує хоча б простої перевірки на наявність об'єктивних чинників такого коливання.

В іншому випадку, звичайні фактори, такі як значне похолодання (збільшення попиту), аварійна зупинка енергоблоку АЕС чи зниження інсоляції (зменшення пропозиції) тощо призводитимуть до введення граничних цін, які будуть зайвими, оскільки коливання матимуть тимчасовий і цілком ринковий характер.

1.4. Пп.3.2-3.5 Методики передбачають в якості індикативу для визначення максимальних граничних цін на РДН, ВДР та БР фактичні погодинні ціни на РДН Угорщини, Словаччини та Румунії за останній місяць.

Це є сумнівним підходом, оскільки штучно обмежуватиме ціни на ринку України без врахування відмінності структури і стану розвитку вітчизняного та суміжних ринків, витрат і джерел доходів генерації на них тощо, а також не враховуватиме сезонний фактор.

1.5. Не обґрунтованою є прив'язка максимальних граничних цін на БР до цін РДН, оскільки ціни на РДН формуються генеруючими потужностями, що включені до графіку роботи відповідно до заявок виробників, а ціни на БР визначаються потужностями, що залишились поза графіком, бо є дорожчими, проте знадобились Оператору системи передачі для забезпечення балансу в енергосистемі.

Ціни на БР мають надавати достатню мотивацію учасникам БР, тому максимальна гранична ціна на БР має забезпечувати компенсацію повних витрат будь-яких виробників, у т.ч. при застосуванні ними природного газу в якості палива (наразі щонайменше 2500 грн/МВт.год).

2. Фактологічні:

2.1. Межі зміни середньозважених цін за декаду відносно попередньої декади, що визначають істотні коливання, відповідно до п.2.2 Методики дорівнюють: на РДН -10%, на ВДР та БР – 20%

Зазначені межі є необґрунтовано низькими і призведуть до надмірного застосування граничних цін.

Зокрема, за останні 3 місяці (грудень 2019-лютий 2020 року) вказана умова на РДН в торговій зоні ОЕС України виконувалась 7 разів з 9 (у т.ч. у 3-х

декадах зміна - у бік збільшення), хоча лише протягом 2 діб ціна вдень досягала існуючого цінового обмеження на РДН (2048,23 грн/МВт.год).

Для ВДР та БР запропонована умова є, ймовірно, ще менш виправданою, оскільки нормальні, цілком ринкові коливання середньозважених цін на цих сегментах ринку можуть бути набагато більшими, ніж на РДН, зокрема внаслідок значних коливань обсягів купівлі-продажу електроенергії на них.

2.2. Пп.3.2-3.3 Методики передбачають визначення максимальної граничної ціни на РДН для кожної години як величини, мінімальної між 2500 грн/МВт.год та максимальної за відповідну годину всіх діб попереднього місяця ціни, мінімальної серед цін РДН Угорщини, Словаччини та Румунії.

Оскільки ціна РДН у Словаччині є найнижчою серед цих країн (зокрема, у 97% годин за останні 3 місяця), Методика, таким чином, передбачає **встановлення максимальної граничної ціни на РДН на рівні фактичних цін останнього місяця найдешевшого серед всіх суміжних країн РДН Словаччини.**

За офіційними даними щодо цін на РДН Угорщини, Словаччини та Румунії за лютий 2020 року та курсу 30 грн/Євро, погодинні граничні ціни на РДН України на березень мали б скласти від 996 до 1887 грн/МВт.год. У 17-ти годинах доби ці погодинні максимальні граничні ціни були б нижчими, ніж існуючі граничні ціни на РДН, а **середній рівень максимальної граничної ціни РДН березня (1347 грн/МВт.год) був би навіть нижче фактичних середньозважених цін РДН (з 2 березня – від 1347.6 до 1374.1 грн/МВт.год),** що демонструє непридатність запропонованого Методикою підходу.

2.3. Пп.3.4-3.5 Методики передбачають визначення максимальних граничних цін на ВДР та БР для кожної години як величини, мінімальної між 2500 грн/МВт.год та максимальної за відповідну годину всіх діб попереднього місяця ціну на РДН Угорщини, Словаччини та Румунії.

За даними щодо цін на РДН Угорщини, Словаччини та Румунії за лютий та курсу 30 грн/Євро, погодинні максимальні граничні ціни на БР України на березень мали б скласти від 1049 до 2066 грн/МВт.год і у **19-ти годинах доби були б нижчими, ніж існуючі граничні ціни на БР,** що фактично демотивує виробників до участі в БР.

Додаток: зауваження та пропозиції до проекту Постанови НКРЕКП «Про затвердження Методики встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуючому ринку та внесення змін до Порядку купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії» на 5-ти арк. в 1 екз.

З повагою,

Віце-президент

О. Рогозін

**Зауваження та пропозиції до проекту Постанови НКРЕКП
«Про затвердження Методики встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку та внесення змін до Порядку купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії»**

Редакція проекту рішення НКРЕКП	Зауваження та пропозиції до проекту рішення НКРЕКП	Обґрунтування
<p style="text-align: center;">Методика встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку</p>	<p style="text-align: center;">Методика встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку</p>	
<p>2.1. Оператор ринку не пізніше наступного дня після закінчення кожної декади місяця розміщує на своєму вебсайті інформацію про середньозважені ціни на РДН та про середньозважені ціни на ВДР за декаду окремо для кожної торгової зони.</p> <p>Адміністратор розрахунків не пізніше другого дня після закінчення кожної декади місяця розміщує на своєму вебсайті інформацію про середньозважені ціни маржинальної ціни БР за декаду окремо для кожної торгової зони.</p>	<p>2.1. Оператор ринку не пізніше наступного дня після закінчення кожної декади місяця розміщує на своєму вебсайті інформацію про середньозважені ціни на РДН та про середньозважені ціни на ВДР за декаду окремо для кожної торгової зони.</p> <p>Адміністратор розрахунків не пізніше другого дня після закінчення кожної декади місяця розміщує на своєму вебсайті інформацію про середньозважені маржинальні ціни БР на розвантаження на завантаження за декаду окремо для кожної торгової зони.</p>	<p>Принципове зауваження. На БР існує окремо мажинальні ціни на завантаження та розвантаження, єдина середньозважена маржинальна ціна не є показовою</p>
<p>2.2. Зміна середньозваженої ціни на РДН за декаду в торговій зоні у попередній декаді у порівнянні із декадою попередньою до попередньої, більше ніж на 10 % вважається істотним коливанням цін на РДН.</p> <p>Зміна середньозваженої ціни на ВДР та/або БР за декаду в торговій зоні у попередній декаді у порівнянні із декадою, попередньою до попередньої, більше ніж на 20 % вважається істотним коливанням цін на ВДР та БР.</p>	<p>2.2. Збільшення середньозваженої ціни на РДН в торговій зоні за декаду у порівнянні із попередньою декадою більше, ніж на 20% є підставою для визначення коливання цін на РДН у цій торговій зоні істотним у разі відсутності об'єктивних підстав для такого збільшення.</p> <p>Збільшення середньозваженої ціни на ВДР в торговій зоні за декаду у порівнянні із попередньою декадою більше, ніж на 30% є підставою для визначення коливання цін на ВДР у цій торговій зоні істотним у разі відсутності об'єктивних підстав для такого збільшення.</p>	<p>Принципові зауваження:</p> <p>1. Визначення коливань цін на РДН та ВДР істотними при зменшенні цін не мають сенсу, оскільки передбачені п.3.2 та п.3.4 граничні ціни не запобігають таким коливанням.</p> <p>2. Визначення коливань істотним та запровадження відповідних граничних цін відбуватись для кожної окремо торгової зони, а для БР – також окремо для цін на завантаження та розвантаження.</p>

	<p>Збільшення середньозваженої маржинальної ціни БР на завантаження в торговій зоні за декаду у порівнянні із попередньою декадою більше, ніж на 40 % вважається істотним коливанням цін на БР в сторону збільшення в цій торговій зоні у разі відсутності об'єктивних підстав для такого збільшення.</p> <p>Зменшення середньозваженої маржинальної ціни БР на розвантаження за декаду в торговій зоні за декаду у порівнянні із попередньою декадою більше, ніж на 40 % вважається істотним коливанням цін на БР в сторону зменшення в цій торговій зоні у разі відсутності об'єктивних підстав для такого зменшення.</p>	<p>3. Коливання цін, що перевищують встановлені межі не може бути підставою для автоматичного запровадження граничних цін, і потребує хоча б простої перевірки на наявність об'єктивних чинників такого коливання (наприклад, аварійна зупинка енергоблоку АЕС).</p> <p>4. Запропоновані межі, що визначають коливання цін істотними (10% та 20%) є необґрунтовано низькими, оскільки за звичайних умов обумовляють практично постійне застосування граничних цін.</p>
<p>2.3. Оператор ринку розміщує на своєму вебсайті інформацію про істотне коливання цін на РДН та ВДР не пізніше другого робочого дня після закінчення декади.</p> <p>Адміністратор розрахунків розміщує на своєму вебсайті інформацію щодо такого коливання не пізніше другого робочого дня після закінчення декади.</p>	<p>2.3. У разі збільшення середньозваженої ціни в торговій зоні за декаду у порівнянні із попередньою декадою більше, ніж на 20 % (на РДН) або на 30% (на ВДР), оператор ринку аналізує об'єктивні чинники такого підвищення (збільшення попиту, зменшення пропозиції тощо за відсутності суттєвого збільшення цінових пропозицій учасників ринку відносно попередньої декади).</p> <p>Не пізніше другого робочого дня після закінчення декади оператор ринку повідомляє НКРЕКП про результати аналізу і за відсутності об'єктивних чинників збільшення ціни розміщує на своєму вебсайті інформацію про наявність/відсутність істотних коливань цін на РДН та ВДР для кожної торгової зони.</p> <p>2.4. У разі збільшення середньозваженої маржинальної ціни БР на навантаження та/або у разі зменшення середньозваженої ціни маржинальної ціни БР на розвантаження в торговій зоні за декаду у порівнянні із попередньою декадою більше, ніж на 40 %, Адміністратор</p>	<p>Принципові зауваження:</p> <p>1. Оператор ринку та Адміністратор розрахунків у разі виникнення коливань, більших за встановлені межі, має проводити перевірку на наявність відповідних об'єктивних чинників і повідомляти про це НКРЕКП (з метою моніторингу).</p> <p>2. Для Адміністратора розрахунків термін для аналізу і оприлюднення інформації щодо цін на БР має бути збільшений.</p> <p>Див. також обґрунтування до п.2.2.</p>

	<p>розрахунків аналізує об'єктивні чинники такого підвищення (збільшення попиту, зменшення пропозиції тощо за відсутності суттєвого збільшення цінових пропозицій учасників ринку відносно попередньої декади).</p> <p>Не пізніше третього робочого дня після закінчення декади Адміністратор розрахунків повідомляє НКРЕКП про результати аналізу і за відсутності об'єктивних чинників збільшення/зменшення ціни розміщує на своєму вебсайті інформацію про наявність/відсутність істотних коливань цін на БР в сторону збільшення та в сторону зменшення для кожної торгової зони.</p>	
<p>2.4. За наявності істотного коливання цін на РДН учасники ринку, до оновлення оператором ринку інформації щодо істотного коливання цін на РДН, у своїх заявках на торги на РДН зазначають ціни на електричну енергію не вище максимальних граничних цін на РДН та не нижче мінімальних граничних цін на РДН.</p> <p>За наявності істотного коливання цін на ВДР та БР учасники ринку, до оновлення адміністратором розрахунків інформації щодо істотного коливання цін на ВДР та БР, у своїх заявках на торги на ВДР та у своїх заявках на балансуєчу електричну енергію зазначають ціни не вище максимальних граничних цін на ВДР та БР та не нижче мінімальних граничних цін на ВДР та БР.</p>	<p>2.5. За наявності істотного коливання цін на РДН у певній торговій зоні, учасники ринку, до оновлення оператором ринку інформації щодо наявності/відсутності істотного коливання цін на РДН у цій торговій зоні, у своїх заявках на торги на РДН у цій торговій зоні зазначають ціни на електричну енергію не вище максимальних граничних цін на РДН.</p> <p>За наявності істотного коливання цін на ВДР у певній торговій зоні, учасники ринку, до оновлення оператором ринку інформації щодо наявності/відсутності істотного коливання цін на ВДР у цій торговій зоні, у своїх заявках на БР у цій торговій зоні зазначають ціни не вище максимальних граничних цін на ВДР.</p> <p>2.6. За наявності істотного коливання цін на БР в сторону збільшення у певній торговій зоні, учасники ринку-постачальники послуг балансування, до оновлення адміністратором розрахунків інформації щодо наявності/відсутності істотного коливання цін на БР в сторону збільшення у цій торговій зоні, у своїх заявках на</p>	<p>Принципові зауваження:</p> <p>1. Запровадження окремих мінімальних граничних цін на РДН та ВДР не має сенсу, оскільки вони збігаються з існуючими обмеженнями відповідно до Правил РДН та ВДР.</p> <p>Див. також обґрунтування до п.2.2.</p>

	<p>балансуючу електричну енергію у цій торговій зоні зазначають ціни не вище максимальних граничних цін на БР.</p> <p>За наявності істотного коливання цін на БР в сторону зменшення у певній торговій зоні, учасники ринку-постачальники послуг балансування, до оновлення адміністратором розрахунків інформації щодо істотного коливання цін на БР в сторону зменшення у цій торговій зоні, у своїх заявках на балансуючу електричну енергію у цій торговій зоні зазначають ціни не нижче мінімальних граничних цін на БР.</p>	
3. Процедура встановлення тимчасових мінімальних та/або максимальних цінових меж на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуючому ринку	3. Процедура встановлення тимчасових граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуючому ринку	Редакційне зауваження. Узгодження термінів.
3.1. Оператор ринку не пізніше наступного дня після закінчення місяця розміщує на своєму вебсайті інформацію про максимальні та мінімальні граничні ціни на РДН, ВДР та БР для кожної години доби. Такі максимальна та мінімальна граничні ціни на РДН, ВДР та БР застосовуються до наступного розміщення оператором ринку інформації про максимальні та мінімальні граничні ціни на РДН, ВДР та БР.	3.1. Оператор ринку не пізніше наступного дня після закінчення місяця розміщує на своєму вебсайті інформацію про максимальні граничні ціни на РДН та ВДР та максимальні і мінімальні граничні ціни на БР для кожної години доби. Такі граничні ціни застосовуються до наступного розміщення оператором ринку інформації про граничні ціни на РДН, ВДР та БР. При визначенні граничних цін Оператор ринку	Див. обґрунтування до п.2.4.
3.2. Максимальна гранична ціна на РДН для відповідної години доби визначається як мінімальне значення із 2500 грн/МВт·год та є максимальною серед індикативних для РДН цін для відповідної години доби у попередньому місяці. Мінімальна гранична ціна на РДН становить 10 грн/МВт·год.	3.2. Максимальна гранична ціна на РДН для відповідної години доби визначається як мінімальне значення із 2500 грн/МВт·год та індикативною ринковою ціною для цієї години доби.	Принципове зауваження. Пропонується застосовувати єдину індикативну ціну для всіх сегментів ринку (див. новий п.3.4), що дозволяє наблизити граничні ціни до обґрунтованого рівня. Див. також обґрунтування до п.2.4.
3.3. Індикативна для РДН ціна в розрахунковому періоді визначається як мінімальне значення серед цін на РДН Словаччини,	Вилучити.	Принципове зауваження. Запропоноване визначення індикативної ціни не має логіки (чому мінімальне значення ?) і

<p>Угорщини та Румунії у відповідному розрахунковому періоді.</p>		<p>призводять до абсурдних величин граничних цін.</p>
<p>3.4. Максимальна гранична ціна на ВДР та БР для відповідної години доби визначається як мінімальне значення із 2500 грн/МВт·год та максимальною серед індикативних для ВДР та БР цін для відповідної години доби у попередньому місяці.</p> <p>Мінімальна гранична ціна на ВДР становить 10 грн/МВт·год.</p> <p>Мінімальна гранична ціна на БР становить 55 % від ціни на РДН у відповідному розрахунковому періоді.</p>	<p>3.3. Максимальна гранична ціна на ВДР та БР для відповідної години доби визначається як максимальне значення із 2500 грн/МВт·год та індикативною ринковою ціною для цієї години доби.</p> <p>Мінімальна гранична ціна на БР становить 55 % від ціни на РДН у відповідній годині.</p>	<p>Принципове зауваження.</p> <p>Ціни на БР мають надавати достатню мотивацію учасникам БР, тому максимальна гранична ціна має забезпечувати компенсацію їх повних витрат (у т.ч. енергоблоків на природному газі). Запропоноване проектом визначення це унеможлиблює.</p> <p>Див. також обґрунтування до п.2.4 та п.3.2.</p>
<p>3.5. Індикативна для ВДР та БР ціна в розрахунковому періоді визначається як максимальне значення серед цін на РДН Словаччини, Угорщини та Румунії у відповідному розрахунковому періоді.</p>	<p>3.4. Індикативна ринкова ціна для кожної години доби визначається як максимальна серед цін на РДН Словаччини, Угорщини та Румунії у цій годині за всі доби попередніх 12 місяців за виключенням 5% найбільших цін на кожному з цих ринків.</p> <p>Для розрахунку граничних цін індикативні ринкові ціни перераховуються у національну валюту за офіційним курсом НБУ на дату такого розрахунку.</p>	<p>Принципове зауваження:</p> <p>Задля уникнення штучних граничних цін (обумовлених сезонними чинниками тощо), для визначення індикативної ціни має братись представницька вибірка (за рік). При цьому, для уникнення впливу специфічних рідкісних підвищень цін, пропонується виключати з такої вибірки 5% найвищих цін.</p> <p>Для уникнення різних тлумачень, датою перерахунку індикативних цін у гривню пропонується визначити дату визначення граничних цін.</p>